

חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

חוק צמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018 (להלן: החוק) פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018. מטרת החוק היא לקבוע הגבלות על השימוש במזומן ובשיקים סחירים, במטרה לצמצם את ההון השחור ולסייע במאבק בפעילות פלילית לרבות פשיעה חמורה, העלמות מס, והלבנת הון ומימון טרור.

חוק צמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018 (להלן: החוק) פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018. מטרת החוק היא לקבוע הגבלות על השימוש במזומן ובשיקים סחירים, במטרה לצמצם את ההון השחור ולסייע במאבק בפעילות פלילית לרבות פשיעה חמורה, העלמות מס, והלבנת הון ומימון טרור. החוק מיישם את המלצות הוועדה הבין-משרדית לבחינת נושא צמצום השימוש במזומן אשר פורסמו ביום 17.7.2014. הוועדה, בראשות הראל לוקר, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הוקמה בהחלטת ממשלה וכללה נציגים ממשרדים שונים, לרבות רשות המיסים, מנהל הכנסות המדינה, בנק ישראל, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, משטרת ישראל, משרד המשפטים ומשרד האוצר.

החוק מגביל את העסקאות לגביהן ניתן להעביר תשלום במזומן לעסקאות בהן מחיר העסקה, כהגדרתו בחוק, הוא:

1. 11,000 ש"ח כאשר נותן או מקבל התשלום הינו עוסק ;
2. 50,000 ש"ח, כאשר שני הצדדים לעסקה אינם עוסקים ;
3. 55,000 ש"ח כאשר אחד הצדדים לעסקה הוא תייר ;
4. 11,000 ש"ח לגבי קבלה או תשלום במזומן של שכר עבודה, תרומה, או הלוואה , למעט הלוואה שנותן גוף פיננסי מפקח ;
5. 50,000 ₪ לגבי קבלה או תשלום במזומן של מתנה .
6. עורכי דין ורואי חשבון לא יקבלו סכום במזומן, מעבר לסכומים הנקובים לעיל, כאשר הם נותנים שירות עסקי ללקוח, כהגדרתו בסעיף 8 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

ההגבלות שנקבעו לשימוש במזומן לא יחולו בנוגע לקבלת מזומן על ידי רשויות המדינה שייקבעו על ידי שר האוצר בצו; וכן עסקאות של תשלום במזומן בין קרובי משפחה כהגדרתם בחוק שאינו תשלום שכר עבודה. בנוסף, כהוראת שעה לתקופה של שנתיים מיום פרסום החוק ברשומות, נקבע כי גם גמ"חים יהיו רשאים לתת הלוואות במזומן, בדומה לגופים פיננסיים מפקחים .

החוק קובע גם הגבלות על השימוש בשיקים והיסבם, הכוללות בין היתר:

1. איסור על הסבת שיק או על קבלת שיק מוסב בלי שפרטי המסב נקובים על השיק ("שיק פתוח" או שיק "מוסב על החלק") כאשר מוסר השיק או מקבל השיק הוא עוסק ;
2. איסור כאמור בשיק העולה על 5,000 כאשר מוסר ומקבל השיק אינם עוסק ;
3. לבנק יהיה אסור לפרוע שיק ללא ששם הנפרע נקוב בו, או שיק מוסב שעולה על 10,000 ש"ח אם הוא הוסב יותר מפעם אחת (או פעמיים אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפקח), או אם לא נקובים בו שמות המסב והנסב ומספר הזהות של המסב.

החוק מעניק לרשות המיסים סמכויות פיקוח ואכיפה וכן קובע הוראות שונות שנועדו לאפשר את אכיפת החובות הקבועות בו, וביניהן הסמכת שר האוצר לקבוע כללים שיחייבו עוסקים בהחזקת אמצעי ייעודי המשמש לקריאת כרטיסי חיוב או סליקת אמצעי אלקטרוני אחר. בנוסף, החוק קובע

חובה על עוסקים לתעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם תשלום או קיבל תקבול וכן מטיל חובה על כל מי שרוכש זכויות במקרקעין לכלול בהצהרה המוגשת לפי סעיף 73 לחוק מיסוי מקרקעין פרטים לעניין אמצעי התשלום שבו ניתנה התמורה .

בנוסף לכך, קובע החוק שיעורים של עיצומים כספיים שיוטלו על עוסקים וקנסות שיוטלו על מי שאינו עוסק במקרים שבהם הופרו הוראות החוק וההגבלות הקבועות מכוחן, וזאת בהתאם לשווי ההפרה. כמו כן, החוק קובע עבירה פלילית של מעשה מרמה שבוצע בניסיון להתחמק מהאיסורים הקבועים בחוק, שבצידה שלוש שנות מאסר .

החוק קבע כי לאחר שנה מיום כניסת החוק לתוקף, שר האוצר יבחן את שינוי הסכומים הקבועים בתוספת הראשונה, ויהיה רשאי בהסכמת שר המשפטים ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת חוקה, להפחית את הסכומים כך שבמקום 11,000 ש"ח, הסכום יופחת ל-6,000 ש"ח, ובמקום 50,000 ש"ח, החוק יופחת לסכום של 15,000 ש"ח (למעט לעניין קניית כלי רכב).

החוק מחריג, לתקופה של שלוש שנים, מתחולת החוק עסקאות שבוצעו במזומן עם תושבי האזור או תושבי המועצה הפלסטינית. במקביל, קובע החוק מנגנון של דיווח על עסקאות אלו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בסף של מעל 50,000 ש"ח .

החוק ייכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019.

- [לצפייה בחוק ברשומות](#)